

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 421/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., Česká republika, zastúpeného advokátom JUDr. R. C., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. v konaní vedenom pod sp. zn. ČTS: ORP-246/DI-2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. septembra 2008 doručená sťažnosť J. P., Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. v konaní vedenom pod sp. zn. ČTS: ORP-246/DI-2005.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

«Uznesením zo dňa 31.10.2005 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v T. začalo trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., ku ktorému malo prísť pri dopravnej nehode zo dňa 27.10.2005, ktorej som bol účastníkom. Predmetné trestné konanie sa vedie na Okresnom riaditeľstve PZ, Okresnom dopravnom inšpektoráte v T. pod ČTS: ORP-246/DI-2005.

V priebehu vyšetrovania boli zo strany policajných orgánov za účelom objasnenia predmetnej dopravnej nehody uskutočnené tieto úkony:

- vypracovanie protokolu o nehode v cestnej premávke vrátane vyhotovenia náčrtku a plánu z miesta nehody (zo dňa 27.10.2005),*
- vypracovanie uznesenia o začatí trestného stíhania (zo dňa 31.10.2005),*
- výsluch svedka M. P. (účastníka dopravnej nehody) dňa 4.11.2005,*
- dopočutie svedka P. dňa 11.11.2005,*
- moje vypočutie povereným príslušníkom PZ dňa 21.3.2006,*
- vypracovanie uznesenia o pribratí znalca zo dňa 29.3.2006,*
- zaslanie mojich výhrad k znaleckému posudku vypracovaného znalcom dňa 25.3.2007 (4.6.2007),*
- požiadanie znalca o vypracovanie dodatku k znaleckému posudku v zmysle mojich výhrad a námietok oznámených vyšetrovateľovi mojimi podaniami zo dňa 4.6.2007 a 4.7.2007,*
- výsluch svedka Y. P. prostredníctvom dožiadaného policajného orgánu ČR dňa 29.2.2008.*

Poverený príslušník Policajného zboru - Okresného riaditeľstva PZ v T., Okresného dopravného inšpektorátu ako orgán činný v trestnom konaní teda od začatia trestného konania do dnešného dňa, t.j. počas obdobia takmer troch rokov vyšetrovanie dopravnej nehody neukončil a nebolo ani rozhodnuté o tom, voči komu z jej účastníkov bude vznesené obvinenie.

Na základe uvedených skutočností tvrdím, že týmto konaním, respektíve nekonaním Okresného riaditeľstva PZ v T., Okresného dopravného inšpektorátu ako orgánu činného v trestnom konaní došlo k porušeniu môjho práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR č. 460/1992 Zb., podľa ktorého „každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných

prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.“

Rovnako bolo nekonaním súdu porušené moje právo garantované v čl. 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, publikovaného pod č. 209/1992 Zb., podľa ktorého „každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokolvek trestného obvinenia proti nemu.“ ...

Okresné riaditeľstvo PZ pritom nielenže v dobe takmer troch rokov od predmetnej dopravnej nehody vyšetrovanie niektorým so zákonných spôsobov neukončilo, ale ani nevznieslo obvinenie voči konkrétnej osobe. Týmito prieťahmi a nečinnosťou policajta povereného vykonaním vyšetrovania stále pretrváva stav právnej a faktickej neistoty, či došlo v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou k spáchaniu trestnému činu a kto ho spáchal. I keď právo na prejednanie veci nezahŕňa i právo na konkrétne rozhodnutie, dlhotrvajúce trestné stíhanie vo veci mojej nehody bez konečného rozhodnutia o tom, či som ja alebo iný účastník dopravnej nehody vinný a voči komu bude vznesené obvinenie ma ponecháva v stave trvajúcej právnej neistoty...

Poukazujem pritom na skutočnosť, že orgán činný v trestnom konaní v priebehu takej dlhej doby uskutočnil iba minimum vyšetrovacích úkonov (výsluchy troch účastníkov nehody a znalecké dokazovanie). ...

Z vyššie uvedeného je myslím dostatočne zrejmý môj eminentný záujem o rýchlé vyšetrenie predmetnej dopravnej nehody. Preto som i priebeh vyšetrovania neustále urgoval. Keďže moje urgencie priamo na povereného príslušníka PZ nepriniesli ošoh, podal som dňa 17.10.2007 sťažnosť na prieťahy v konaní a žiadosť o preverenie postupu policajného orgánu prokurátorovi okresnej prokuratúry vykonávajúcemu dozor nad predmetným vyšetrovaním. Prokurátorka OP T. skonštatovala vo svojom vyjadrení zo dňa 5.11.2007 nečinnosť policajného orgánu s tým, že požiadala riaditeľa OR PZ o prijatie účinných opatrení. Avšak ani tento podnet dozorujúcej prokurátorky k urýchleniu vyšetrovania nevedol. Preto som opakovane podával sťažnosti na prieťahy a žiadosť o preverenie postupu policajta (obsahovo šlo o žiadosti v zmysle § 210 Trestného poriadku), a to dňa 28.1.2008 a dňa 22.4.2008. Vo svojej odpovedi zo dňa 21.5.2008 na moju poslednú sťažnosť ma okresná prokuratúra iba informovala o uskutočnených úkonoch

a o pravdepodobnom spôsobe ukončenia trestného stíhania na území SR; do dnešného dňa sa však nič neudialo...

Nakoľko v prípravnom konaní sa vo veci zatiaľ stále nerozhodlo (nedošlo k označeniu vinníka dopravnej nehody a procesne k vzneseniu obvinenia) a prieťahy vo vyšetrovaní predmetnej dopravnej nehody naďalej trvajú, pričom ani moje sťažnosti na nadriadený orgán - prokuratúru (obsahovo žiadostí v zmysle § 210 Tr. por.) nevedli k náprave, niet iného spôsobu, ako sa domáhať ochrany môjho ústavného práva. Tým sú podľa môjho názoru dané podmienky prípustnosti mojej sťažnosti...

S poukazom na ust. čl. 127 ods. 3 Ústavy SR a § 57 ods. 4 zákona č. 38/1993 Z. z. sa domáham i priznania primeraného finančného zadosťučinenia.

Stav právnej neistoty, v ktorom sa ako účastník trestného konania nachádzam preto, že konajúci orgán činný v trestnom konaní vo veci dodnes nerozhodol, trvá už takmer tri roky a konanie sa navyše vyznačuje obdobia, keď poverený príslušník PZ nekonal vôbec.

Vzhľadom na to by bolo nespravodlivé a v rozpore s dobrými mravmi, aby bolo po takom dlhom období porušovania mojich základných ústavných a medzinárodnou zmluvou garantovaných práv iba skonštatované ich porušenie a prikázané Okresnému riaditeľstvu vo veci konať. Žiadam preto, a to i s poukazom na ustálenú súdnu prax Ústavného súdu SR o priznanie finančného zadosťučinenia. Mnou požadovaná suma odškodného vo výške 60 000,- Sk / 1 991,63 EUR je podľa môjho názoru aspoň symbolickým vyjadrením odškodnenia za dlhotrvajúce porušovanie mojich základných práv, a to ako z hľadiska trvania samotného poruchového stavu, ako i z hľadiska rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR. Je tiež aspoň čiastočným odškodnením za moju dlhotrvajúcu psychickú traumu, ktorú v dôsledku nedoriešenia otázky vinníka dopravnej nehody (na následky ktorej zomrela moja manželka a došlo k ublíženiu na zdraví mojej dcéry) permanentne prežívam.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo J. P. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva policajného zboru T. v konaní vedenom pod ČTS: ORP-246/DI-2005 porušené

bolo.

2. Okresnému riaditeľstvu policajného zboru T. v konaní vedenom pod ČTS: ORP-246/DI-2005 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. J. P. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 60 000,- Sk /1 991,63 EUR (slovom šesťdesiatisíc slovenských korún), ktoré je Okresné riaditeľstvo policajného zboru T. povinné vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresné riaditeľstvo policajného zboru T. je povinné uhradiť J. P. trovy právneho zastúpenia vo výške, ktorá bude vyčíslená v písomnom vyhotovení tohto nálezu, ktorú náhradu je Okresné riaditeľstvo policajného zboru T. povinné vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. R. C. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05).

Trestné stíhanie sa vykonáva podľa ustanovení Trestného poriadku. Podľa § 1 prvej vety Trestného poriadku je účelom tohto zákona upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Iný účel Trestného poriadku nie je výslovne vyjadrený, a preto je vecou samou v trestnom konaní zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov. Podľa § 2 ods. 4 a 5 Trestného poriadku, ak tento zákon neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti; musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou. Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v trestnom konaní prípravnom, na rozdiel od trestného konania súdneho, je podľa názoru ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba stíhaná na základe uznesenia o vznesení obvinenia voči nej. Právna neistota sa týka toho, či orgán činný v prípravnom konaní (spravidla vyšetrovateľ) navrhne podanie obžaloby, alebo navrhne, v závislosti od výsledkov dokazovania v prípravnom konaní, iný spôsob konečného

rozhodnutia, napríklad zastavenie trestného stíhania osoby obvinenej zo spáchania trestného činu.

Zo spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. sp. zn. ČTS: ORP-246/DI-2005, ktorý si ústavný súd zadovážil, vyplýva, že v označenej veci bolo začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224/1 Trestného zákona, v ktorej sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení svedka. Proti sťažovateľovi však dosiaľ nebolo žiadne trestné obvinenie vznesené, teda vo vzťahu k meritu veci nie je stranou v konaní. Jeho procesné postavenie, v čase keď nebolo proti nemu vznesené obvinenie, mu neumožňuje účinne sa domáhať ochrany základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. To platí aj pre čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý ustanovuje povinnosť prerokovať v primeranej lehote oprávnenosť trestného obvinenia vzneseného proti konkrétnej osobe.

Sťažnosť preto treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2008